

Évközi 30. vasárnap

Mt 22,34–40

„Mester, melyik a főparancs a törvényben?”

Ma is ez a legfontosabb kérdés, csak már nem szakrálisan, hanem világi módon fogalmazzuk meg: melyik a legfontosabb törvény? A válasz a demokrácia, a tolerancia, az empátia. A demokrácia szinte már meghonosodott idegen szóval fejezi ki azt, hogy a legfontosabb, hogy a társadalmat érintő legfőbb kérdéseket közös döntés alapján szabályozzuk. Sokan nagyon fontosnak tartják, hogy elutasítsuk a diktátorok elképzeléseit. A tolerancia azt jelenti, hogy el tudjuk tűrni mások nézeteit. Hogy elfogadjuk, létezik másfajta gondolkodás is, mint a miénk. Az empátia pedig azt jelenti, képes vagyok beleélni magam a mások helyzetébe, át tudom érezni mások problémáját. Vajon ezek után van-e még értelme beszélni arról, amiről az evangélium beszél, a fő parancsolatról?

Jézus nem kicserélhető, politikai kurzusok által változtatható jelzőszavakat adott a hallgatóságának, hanem kijelentette a két legfontosabb törvényt az őt kérdezőknek. Az elsővel – Szeresd Uradat, Istenedet teljes szívedből, teljes elmédből – nem sokat tud kezdeni a mai ember.

A jézusi válasz kicsit másként hangzott a Máté-féle hallgatóságának, mint nekünk. Az ő fülük kereste Jézus válaszában a teológiai iskolák sokszínű véleményeinek prófétai összegzését. A teljes szíved, teljes elméd és minden erőd hangsúlyozása pedig azt jelenti, hogy beépítjük a parancsokat keresztény életünkbe.

A mi vélekedésünk sok esetben az isteni parancsoktól közelít az elvi egyetértéshez. Alternatív parancsként szokás emlegetni a természet törvények tiszteletben tartását, például a környezet szennyeződés elkerülése végett. De a világon mindenki megszegei, kevesen vannak, akik akkor is betartják, amikor ütközik az érdekeikkel.

Az istenszeretet parancsát sok vallás hangsúlyozza. Ez lehetséges, hogy vallási fanatizmussal motiválva egymás ellen kényszerítés az embereket. Ezért egyesek szerint az Istennel nem érdemes fanatizálni az embereket. Sőt, van, aki továbbmegy, és azt mondja, nem jó, ha az ember túlságosan komolyan veszi a vallást, mert az is az együttélés egyik konfliktusává válhat.

Jézus azonban az istenszeretet parancsát nem választotta el az emberszeretettől. Mint ahogyan Jézus minden tette emberbaráti jellegű volt: tettei között – a templomi árusok kiűzését leszámítva – nem találunk fanatikus megnyilvánulásokat, bár halálosan komolyan vette vallása előírásait. De éppen ezen a kulcsfontosságú helyen, az első parancs után azonnal megfogalmazza a másodikat: Szeresd embertársadat, mint saját magadat. Az első parancsnak nincs korlátozó mértéke, a másodiknak az önszeretet a korlátja. Egyben az önszeretet a hajtóenergiája is. Gondoljuk csak meg, akik hallatlan szigorúak másokkal, milyen könnyen megbocsátanak maguknak. Jézus egyszerűen azt kéri, amilyen könnyen megbocsátunk önmagunknak, olyan könnyen bocsássunk meg másoknak is. Talán emlékezünk még a szálla és a gerenda hasonlatra is.

A harmadik évezredben törekszünk a parancsok nélküli éden megvalósítására. Ebből az édenből számúztuk az Istent, következésként az első parancsot is. A második helyett pedig bevezettük a demokráciát, a toleranciát és az empátiát. Csak az a baj, hogy kis istenekként ezt mindannyian a magunk javára akarjuk kihasználni. A szavak tehát kifordulnak, mert azt kérjük, az én döntésemet fogadja el mindenki, az én érzelmi világomhoz alkalmazkodjon mindenki, és az én problémám iránt legyen érzékeny mindenki. És sajnos az Isten helyett csak önmagunkat szeretjük, de nagyon.

A legfőbb parancsot kereső tanítvány imája

Istenem, ismerem törvényedet, parancsaidat, amelyeket nekünk adtál. Igyekszem megtartani őket, pedig sokszor nehéz. Köszönöm, hogy nemcsak a törvények betartását tartod fontosnak, hanem hogy valóban szeresselek téged és embertársaimat, mint önmagamat. Ezért kérek, segíts helyesen szeretnem először magamat. Küldd el Szentlelkedet, hogy általa megtapasztaljam szeretetedet, majd azt továbbadva szerethesselek embertársaimban, és hogy törvényeidet már ne csak kötelességből teljesítsem, hanem azért, mert szeretlek. Amen.